

Kanslian TAE perusteluteksti 2019 15082018

Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2019–2021

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2019 talousarvioon

Suomen talous on vuoden 2019 talousarviota valmisteltaessa syksyllä 2018 hyvässä kasvussa. Hyvä suhdannetilanne on otollinen aika talouden asteittaiseen tasapainottamiseen ja puskureiden keräämiseen heikompia aikoja varten. Tämä otetaan huomioon kaupunkitasoisessa taloussuunnittelussa ja talouden ohjauksen toimenpiteissä.

Kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus tulevat toteutuessaan vaikuttamaan kaikkiin kaupungin toimintoihin ja talouteen. Uudistuksen valmisteluun osallistuminen vie paljon resursseja ja aiheuttaa epävarmuutta.

Sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen vaikutukset kaupungin talouteen tulisivat olemaan erittäin merkittävät. Toteutuessaan uudistus tuo kaupungin talouteen mittavan rahoitusvajeen. Uudistuksen toteutuminen tarkoittaisi verotulojen mittavaa siirtoa kunnilta valtiolle. Tämän seurauksena kaupungin vuosittainen euromääräinen verotulokasvu tulisi uudistuksen jälkeisinä vuosina alenemaan merkittävästi, mutta investointitarve säilyy jokseenkin ennallaan. Kaupungin nykyinen lainakanta jäisi uudistuksessa kaupungin vastuulle, mikä tarkoittaa kaupungin suhteellisen velkaantuneisuuden olennaista kasvua. Myös Helsingin on kuluvan vuosikymmenen lopulla vahvistettava talouttaan uudistuksen muutoksiin varautumiseksi.

Uudenmaan kasvupalvelut (työllisyys- ja yrittäjyyspalvelut) järjestetään eduskunnassa käsittelyssä olevan hallituksen esityksen mukaan 1.1.2020 alkaen pääkaupunkiseudun perustajakuntien kuntayhtymän toimesta. Kaupungin rooli alueen kasvupalveluiden järjestämisen uudistusta valmisteltaessa on merkittävä. Toteutuessaan pääkaupunkiseudun erillisratkaisu yhdistää maakunnalliset kasvupalvelut ja niiden resurssit alueen kaupunkien työllisyys-, maahanmuutto- ja yrityspalveluihin.

Helsingin uudeksi haasteeksi on muodostumassa osaavan työikäisen työvoiman saatavuus. Helsingin väestönkasvu, työikäisten määrän kasvu ja koko kaupungin elinvoimaisuus perustuvat osaltaan myös vahvasti maahanmuuttoon. Vuonna 2017 Helsingin väestöstä 15 prosenttia oli ulkomaalaistaustaisia. Vuoteen 2030 mennessä jo neljännes helsinkiläisistä on vieraskielisiä. Myös ulkomaalaistaustaisten toinen sukupolvi kasvaa työikään: suurin osa Helsingin nuorista vieraskielisistä aikuisista on toista sukupolvea 10–15 vuoden päästä. Kilpailukykyä voidaan parantaa erityisesti panostamalla täällä olevien osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen sekä houkuttelemalla osaavaa työvoimaa ja yrittäjiä ulkomailta. Panostaminen pitkäjänteiseen kotoutumiseen työllistymisessä, koulutuksessa ja elämän muilla osa-alueilla parantaa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta ja hyvinvointia pidemmällä aikavälillä.

Kaupunginkanslia luo osaltaan edellytyksiä asuntotuotantotavoitteeseen pääsemiseksi ja edellytyksiä asuntorakentamiselle sekä tasapainoiselle kaupunkirakenteelle. Rakentamisen kapasiteettitilanne on asuntotuotantotavoitteen näkökulmasta haasteellinen, jonka seurauksena hankkeiden ajoitusta on vaikea tarkasti ennustaa. Myös erilaiset valitukset viivästyttävät hankkeita ja lisääntynyt rakentaminen tuo väliaikaisuuden haittoja ratkaistavaksi. Rakentaminen on siirtymässä edellytysinvestoinneiltaan kalliimmille alueille. Ratkaisuna näihin haasteisiin kaupungin investointimäärärahoja pyritään kohdistamaan ja käyttämään entistä vaikuttavammin ja oikea-aikaisemmin. Kasvanut rakentamisen määrä haastaa myös kaupungin kykyä ohjata ja koordinoita uusilla moniammatillisilla tavoilla käytettävissä olevia resursseja.

- Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2019–2021. Palvelutuotannon tapoja ovat esim. kunnan oma palvelutuotanto, yhteistyö muiden kuntien kanssa, palvelujen hankinta kunnan ulkopuolisilta toimijoilta sekä muut vaihtoehdot (mm. palveluseteli, omaishoito ja avustukset järjestöille)

Kaupunginkansliassa tuotetut suunnittelu-, asiantuntija-, hallinto- ja oikeuspalvelut tehdään pääosin kaupungin omana toimintana. Toimintaympäristön muutoksiin ja kysynnän lisääntymiseen varaudutaan lähtökohtaisesti nykyisin henkilöstövoimavarojen uudistamalla toimintaprosesseja ja –tapoja, ottamalla käyttöön digitalisaation mahdollistamia uusia toimintatapoja sekä keskittymällä kaupungin kannalta keskeisiin toimintoihin. Painopistettä siirretään ennakoivaan toimintaan hyödyntäen verkostoitumisen ja yhteistyön tiivistämistä toimialojen kanssa.

Kaupunginkanslia on hankintalain mukainen yhteishankintayksikkö, joka huolehtii kaupungin yhteishankintojen kilpailuttamisesta. Suurin hankintakokonaisuus ovat kaupungin keskitetyt tietotekniikkapalvelut ja –hankkeet. Kaupunginkanslia ylläpitää kaupungin hankintakäsikirjaa ja huolehtii keskitetystä harmaan talouden torjunnasta.

Kaupunkilaisille ja yrityksille tarjotaan työllisyyspalveluja.

- Talousarvion vaikutusarviointi esimerkiksi lapsivaikutusten, sukupuolivaikutusten, terveys ja hyvinvointivaikutusten, sosiaalisten vaikutusten, yritysvaikutusten ja ympäristövaikutustennäkökulmasta

Erityisesti seuraavilla toiminnoilla ja niihin liittyvillä kaupungin päätöksillä on merkittäviä yritysvaikutuksia: kaupungin investoinnit infrastruktuuriin ja yritystoimintaa alueilla mahdollistaviin muihin edellytyksiin, työllisyyden hoitoon kohdenneet määrärahat, yritystoimialojen kehittämiseen kohdenneet määrärahat sekä kaupungin hankintakäytännöt.

Palvelujen sukupuolivaikutuksia selvitetään kaupunginkanslian koordinoimassa tutkimushankkeessa. Tutkimushankkeeseen valittavat palvelut määritellään yhdessä toimialojen kanssa.

Kaupunkistrategian ja sen tavoitteiden toteuttaminen toimialoilla

- Talousarvion pohjana olevan kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttaminen toimialoilla kuvataan strategian ryhmittelyn otsikoinnin mukaisesti

- Maailman toimivin kaupunki

Kaupunginkanslian organisaatiota on uudistettu vastaamaan kaupunkistrategian muutoshaasteisiin ja kaupungin tavoitteisiin. Suurimmat tehdyt muutokset ovat viestintäosaston perustaminen vahvistamaan strategista, brändilähtöistä ja kansainvälistä viestintää sekä tietohallinnon siirtyminen osaksi talous- ja suunnitteluosastoa. Elinkeino-osastoa uudistuu toiminnoiltaan vastaamaan strategian elinkeinopoliittisiin linjauksiin.

Helsingin elinkeinopoliittikan painopisteiden mukaisesti kaupunki panostaa kaupungin kansainvälisen houkuttelevuuden vahvistamiseksi tehtäviin toimenpiteisiin sekä siihen, että Helsinki kehittyy osaavan työvoiman kaupunkina. Lisäksi Helsinkiä kehitetään alustana uudelle ja kasvavalle liiketoiminnalle mm. kokeilujen ja korkeakoulu-yhteistyön avulla.

Kaupunkistrategian toteuttamisen koordinoimisen ja ohjauksen perustehtävä jatkaa kaupunginkansliassa. Kaupunkistrategian puolivälisarviointi toteutetaan, samoin johtamisjärjestelmän arviointi ja kehittämistoimenpiteet. Kanslia koordinoit strategiamittarien viimeistelyn ja kaupunkiyhteisten hankkeiden toteuttamisen.

Uutena tehtävänä kanslia vastaa kaupunginhallituksen hyväksymän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteen kokonaiskoordinoimista ja raportoinnista.

Digitalisaatiokehityksen tavoitteiden suuntaan eteneminen edellyttää kaupunginkanslialta vahvaa tietohallinnon ohjausta ja tarvittavien kyvykkyyksien kehittämistä yhteistyössä toimialojen kanssa.

Tietoa pyritään hyödyntämään tehokkaammin kaupunginkanslian ydintehtävissä ja kaupungin organisaatiossa. Uutena toimintona yhdistettyjä kaupungin tietovarantoja hyödynnetään analytiikassa.

Kaupunkitietoa tuotetaan selkeästi ja ymmärrettävästi valmistelun pohjaksi ja päätöksenteon tueksi. Tähän liittyvät teemasivustot Helsingin toimintaympäristöstä, asumisesta, elinkeinoista, hyvinvoinnista ja eri väestöryhmistä. Kaupunkitiedon tuottamisessa uudet yhteistyömuodot niin Helsingin yliopiston, Aalto-yliopiston kuin myös naapurikaupunkien kanssa merkitsevät kaupunkitiedon koordinoinnin ja yhteistyön korostumista.

Kaupungin yhtenäisten valmistelutapojen kehittämistä ja toimeenpanoa jatketaan. Erityisesti kiinnitetään huomiota toimialojen sisäiseen ja toimialojen väliseen yhteisvalmisteluun sekä toimialojen ja kaupunginkanslian väliseen valmisteluun. Painopisteenä valmistelun kehittämisessä on valmisteluasiakirjojen yhdenmukaistaminen eri päätöksenteon tasoilla sekä päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin yhtenäistäminen.

Kanslian johdolla kehitetään luottamushenkilöiden digitaalisia palveluita.

Tiedonhallinnan muuttuva lainsäädäntöympäristö huomioidaan asianhallinnan ja asiakirjahallinnon kehittämisessä sekä kaupunkiyhteisissä sähköisissä säilytysratkaisuisissa. Tiedon löydettävyyttä parannetaan kehittämällä asianhallintaa. Tiedonohjausta hyödynnetään tietoaineiston linkkaaren hallinnassa. Kaupunkiyhteistä tietopalveluprosessia kehitetään.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen edellyttämien toimenpiteiden toteuttamista kaupungissa jatketaan. Aikaisemmin annettuja menettelyohjeita omalle henkilöstölle täsmennetään ja niiden saatavuudesta huolehditaan viestintää parantamalla. Kaupungin tietosuojakäytäntöjen noudattamisen valvontaa tehostetaan parantamalla tähän tarkoitukseen laadittuja prosesseja. Kuntalaisille järjestettyä mahdollisuutta omien tietojen pyytämiseen ja muiden heidän oikeuksiensa toteuttamiseen parannetaan. Kaupungilla edistetään sisäänrakennetun ja oletusarvoisen tietosuojan toteuttamista mm. alkamalla valmistella tietotilinpäätöstä.

Paikallisen turvallisuussuunnittelun sekä varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan ohjaamisella tuetaan kaupungin toimivuutta kaikissa tilanteissa. Kaupungin kriisijohtamismallin vahvistamisen jälkeen uusitaan kaupunkikonsernin valmiusohje sekä kaupunginkanslian jatkuvuussuunnitelma.

Kaupunkitason ja kaupunginkanslian viestinnän ja markkinoinnin johtamista ja ohjaamista kehitetään. Helsingin brändiä, visuaalista ilmettä ja kansainvälistä viestintää ja markkinointia kehitetään edelleen etenkin kaupungin kansainvälisen tunnettuuden edistämiseksi. Kaupunkistrategian viestinnän vaikuttavuutta tehostetaan nostamalla esiin vuoden 2019 keskeisimmät hankkeet ja teemat, joista viestitään koko kaupungin tasolla ja kaikissa kanavissa eri kohderyhmät huomioiden. Kaupungintalon uusi aulakonsepti lanseerataan käyttöön ja palveluja tuotetaan aulakonseptin suunnitelman mukaisesti.

Osallisuus- ja vuorovaikutusmallin toimeenpanossa kehitetään erityisesti yhdenvertaista osallisuutta. Osallistuvan budjetoinnin toimeenpano hyödyntää digitaalista alustaa aloitteiden keruussa ja äänestyksessä. Digitaalisen alustan käyttöön annetaan tuettua opastusta kaupungin eri palvelupisteissä.

Uudistuvalla toimintakulttuurilla ja hyvällä johtamisella mahdollistetaan hyvä henkilöstökokemus. Hyvä henkilöstökokemus syntyy työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä, sitoutumisesta, osaamisesta ja henkilöstön hyvinvoinnista. Työhyvinvointia ja henkilöstökokemusta mitataan vuosittain.

Eettisen, vastuullisen ja kestäväen henkilöstöpolitiikan toteuttamisessa painopiste on erityisesti ennakoivassa työkykyjohtamisessa, palkitsemisen kehittämisessä sekä osaamisen kehittämisen ja urakehityksen mahdollistamisessa. Epäasiallisen työkäyttäytymisen ja syrjinnän ennaltaehkäisemiseksi otetaan käyttöön uudet toimintatavat, joilla myös edistetään puheeksi ottamisen ja välittömän puuttumisen kulttuuria. Tavoitteena on liberaali työilmapiiri, jossa jokainen voi olla oma itsensä.

- Kestävän kasvun turvaaminen on kaupungin keskeisin tehtävä

Kaupunki hyödyntää monipuolisesti erilaisia tapoja tuottaa palveluita ja toteuttaa hankintoja. Helsinki tekee aiempaa isompia, kunnianhimoisempia ja vaikuttavampia kasvuun tähtäviä aloitteita ja investointeja. Keskeinen tavoite on luoda edellytykset yksityisen sektorin työpaikkamäärän kasvulle Helsingissä. Kaupunki edistää ekologisesti, sosiokulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä matkailun kasvua sekä mahdollistaa kansainvälisten suurtapahtumien järjestämisen Helsingissä.

Kaupungin työllisyshoidon toimenpiteet tähtäävät siihen, että helsinkiläiset ovat osaamistaan, koulutustaan ja kykyjään vastaavissa töissä. Erityisesti ammatillisella koulutuksella varmistetaan, että yritysten tarpeet ja työntekijöiden osaaminen kohtaavat.

Työllisyshoidon toimenpiteinä tarjotaan tuhansia palkkatuki-, oppisopimuskoulutus- ja työkokeilumahdollisuuksia, tuetaan työllisyshankkeita ja nuorten kesätyömahdollisuuksia sekä osallistutaan uudenlaisiin työllistymistä edistäviin ostopalvelukokeiluihin. Lisäksi kaupunki edistää työllistymistä yksityiselle sektorille etsimällä yrityskoordinaattoritoiminnalla uusia työllistymismahdollisuuksia sekä myöntämällä yrityksille Helsinki-lisää. Vaikeassa työmarkkina-asemassa olevat pyritään huomioimaan hankintojen tarjouskilpailujen työllistämisehdoissa. Lakisääteisiä palveluita ovat monialainen yhteistoiminta (Helsingin TYP) sekä sosiaali- ja terveystoimialan järjestämä kuntouttava työtoiminta. Kaupungilla on myös monia mm. nuorille, maahanmuuttajille ja vajaatyökykyisille suunnattuja työttömyyden vähentämiseen tähtäviä rakenteita.

Kaupunki koordinoi ja kehittää kotouttamisasiota lakisääteisen Kaikkien Stadi -Helsingin kotouttamisohjelman 2017-2021 mukaisesti. Erityisesti edistetään työperusteista maahanmuuttoa, kansainvälisten osaajien houkuttelua ja heidän asettautumistaan.

Asuntotuotantotavoite nousee 7000 asuntoon. Tehdyllä organisaatiouudistuksella haetaan entistä moniammatillisempaa näkemystä kaupunginosien kehittämiseen ja täydennysrakentamisen edistämiseen.

Aluerakentamisprojekteina ohjataan ja koordinoidaan 11 projektialueen suunnittelua ja toteuttamista sekä esikaupunkien ja keskustan kehittämistä. Uutta Helsinkiä rakennetaan nyt ennätystahtiin. Asuntorakentamisen painopiste on vuoden aikana erityisesti Jätkäsaarella, Kalasatamassa, Kruunuvuorenrannassa ja Kuninkaantammessa. Toimitilaa rakennetaan eniten Kalasatamaan ja Pasilaan. Täydennysrakentaminen on vilkkainta Herttoniemessä ja Raide-Jokerin kehittämisvyöhykkeellä. Hernesaaren rakentaminen käynnistyy. Kävelykeskustan merkittävämmän laajentamisen ja maanalaisen kokoojakadun edellytysten selvittäminen etenee yleissuunnitteluvaiheeseen.

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2019 –suunnitelma (sopimus?) valmistuu. Suunnitelmassa kuvataan, miten seutua kehitetään maankäytön, asumisen ja liikenteen osalta vuosina 2019-2050.

- Uudistuvat palvelut

Kaupunki kehittää yritysten toimintaympäristöä, edistää helsinkiläisten työllistymistä ja mahdollistaa kestävä ja osaamiseen perustuvan taloudellisen kasvun. Helsinki luo edellytyksiä ja toimii alustana. Kaupunki avaa mahdollisuuksia toteuttaa Helsingissä kokeiluja esimerkiksi älyliikenteeseen, terveyteen, puhtaisiin, älykkäisiin ja päästöjä vähentäviin ratkaisuihin sekä oppimiseen liittyen. Kaupungin yritysryhteyttä ja – palvelua kehitetään kaupungin yritysmyönteisyyden ja yritysten toimintaedellytysten vahvistamiseksi.

Digitalisaatio mahdollistaa palvelujen uudenlaisen ja monimuotoisen toteutuksen sekä prosessien tehostamisen. Hyvä johtaminen ja osaava henkilöstö ovat edellytyksiä palveluiden ja toimintatapojen uudistumiselle. Uudet toimintatavat edellyttävät toimivaa muutosjohtamista ja henkilöstön osallistumista kehittämiseen.

Myös kaupungin sisäisissä palveluissa edistetään toimintaprosessien digitalisointia. HR-prosessien sähköistämistä jatketaan uudistamalla nykyinen henkilöstötietojärjestelmä, hankkimalla moderni rekrytointijärjestelmä sekä valmistelemalla järjestelmien hankintaa osaamisen, tulos- ja kehityskeskustelujen, varhaisen tuen, tehtävien vaatavuuden arvioinnin sekä työajan hallinnan tueksi.

Varautumisessa otetaan käyttöön uusia teknisiä ratkaisuja, joilla osallaan varmistetaan kaupungin toimintakyky kaikissa tilanteissa.

- Vastuullinen taloudenpito hyvinvoivan kaupungin perusta

Kaupunkistrategiassa päätetyt, taloutta ohjaavat periaatteet muodostavat pohjan kaupungin talouden ohjauksen toimenpiteille. Kaupungin talouden haasteisiin varaudutaan kaupungin talouden ohjauksessa mitoittamalla investointiohjelmassa kokonaisinvestoinnit tasolle, joka kyetään rahoittamaan strategiakaudella tulo-rahoituksella siten, ettei lainakanta asukasta kohden kasva. Taloussuunnittelussa kaupungin toimintamenot mitoitetaan siten, että menokasvun perusteena ovat väestönkasvu, kustannustason muutos sekä 0,5 prosentin kokonaistuottavuuden kasvu. Vuosittaisessa taloussuunnittelussa menokasvu kohdennetaan erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia.

Laadun ja määrän huomioon ottavalla ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla varaudutaan tulevaisuuteen ja vaikutetaan tuottavuuteen. Koska kaupunki ei irtisano vakinaista henkilöstöä tuotannollisista tai taloudellisista syistä, ennakoivan henkilöstösuunnittelun merkitys korostuu.

- Helsinki vahvistaa ja monipuolistaa edunvalvontaansa

Kanslia tuottaa kaupunkiorganisaatiolle oikeudellisia palveluita ja huolehtii kaupungin oikeudellisesta edunvalvonnasta sekä edistää kaupungin oikeudellista asiantuntemusta ja sen kehittämistä. Yhteiskunnan oikeudellistuminen ja moninaiset lainsäädäntöhankkeet tulevat entisestään lisäämään oikeudellisten palveluiden kysyntää.

Edunvalvonnan näkökannalta on varmistettava, että keskeiset tilasto- ja rekisteriviranomaiset tuottavat jatkossakin ajantasaista ja riittävän laadukasta kunta- sekä kaupunginosataseista tietoa suunnittelun, päätöksenteon, tilasto- ja tutkimustoiminnan tueksi.

Kaupunki tekee vaikuttavaa yhteistyötä muiden edelläkävijäkaupunkien, ministeriöiden, Business Finlandin sekä strategian kannalta keskeisten verkostojen kanssa. Helsinki vahvistaa elinkeinopoliittista kaupunkidiplomatiaa ja kansainvälistä edunvalvontaa.

- Palvelujen tavoitteenasettelun ja toiminnan kuvausten sijoittamisessa strategiaotsikoinnin

käytetään Khn hyväksymän mittarikokonaisuuden teemoittelua:

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnallisen tavoitteen mittarit	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Maailman toimivin kaupunki Uudistuvat palvelut	Kanslian digikartan toteuttaminen ja digitalisaation parempi hyödyntäminen	Kansliassa toteutetaan data-analytiikan menetelmillä kaupunkistrategiaan tai kaupunkikokonaisuuteen liittyviä kokeiluja 3 kappaletta vuoden 2019 aikana. Kokeiluissa yhdistetään uusilla menetelmillä kaupungin sisäisiä tai ulkoisia tietovarantoja, joita ei ole aiemmin yhdistetty. Kanslian digikyvykyys ja osaamistaso vahvistuvat.	Asukaskokemus ja asiakastytyvyisyys Osallisuus Työllisyys
Maailman toimivin kaupunki Kestävän kasvun turvaaminen Uudistuvat palvelut	Alustana toimiminen innovaatiotoiminnalle ja uudelle liiketoiminnalle	Luodaan 1. versio kaupunkitasoiseksi toimintamalliksi siitä miten kaupunki toimii innovaatioiden, kehittämisen ja kokeilujen alustana yrityksille Yritysten mitattu halukkuus suositella Helsinkiä sijaintipaikkana kasvaa vuoden 2016 lähtötasoon verrattuna Aluerakentamisprojekteissa aloitetaan 5 uutta rakentamiseen liittyvää tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohanketta	Elinkeinopoliittiset toimenpiteet Elävät kaupunginosat
Maailman toimivin kaupunki Kestävän kasvun turvaaminen Vastuullinen taloudenpito	Vakaan talouden ja kestävän kasvun turvaaminen	Investointien rahoittaminen tulorahoituksella. Lainakanta/asukas ei kasva (1871€/asukas) Aloitettujen asuntojen lukumäärä (7 000 asuntoa) Helsinkiäisten yksityisen sektorin työpaikkojen määrän kasvu suhteessa asukasluvun kasvuun Helsingin työttömyysaste ja pitkäaikaistyöttömien määrä laskevat vuoden 2017 lähtötasoon verrattuna Varmistetaan hallintamuotojakauman tasapainottaminen maankäytösopimuksilla ja tontinluovutuksessa, niin että oppilaaksiottoalueiden hallintamuotojakauma muuttuu kohti AM-ohjelman mukaista tavoitetta Projektialueiden investointimäärärahojen vaikuttavuus paranee, käyttämättä jääneiden investointimäärärahojen osuus vähenee neljänneksen verrattuna vuoteen 2018	Työllisyys Elinkeinopoliittiset toimenpiteet Elävät kaupunginosat

- Sitovien tavoitteiden kytkeytyminen kaupunkistrategiaan, kaupunkitason mittareihin, kaupunkiyhteisiin hankkeisiin, yhteissuunnittelun teemoihin

- Toimialan henkilöstösuunnitelma (henkilöstön rakenteen ja määrien muutokset sekä asetettavat tavoitteet) 2019–2021

Kaupunginkanslian tulevaisuuteen vaikuttavat olennaisesti toimintaympäristön muutokset, varsinkin sosiaali- ja terveystoimen suunniteltavat uudistukset. Muutoksen vaikutukset otetaan huomioon kehittämällä nykyisiä tehtäviä toiminnan tehostamisen näkökulmasta ja suunnittelemalla korvaavien rekrytointien tehtävänkuvat muuttuneiden osaamistarpeiden mukaisesti. Jokaisen eläköitymisen yhteydessä harkitaan tapauskohtaisesti uuden resurssin tarve ja profiili kaupungin tukipalvelujen tuottavuustavoite huomioon ottaen.

- Toimialan tilankäyttösuunnitelma (tilankäytön rakenteen ja määrien muutokset sekä asetettavat tavoitteet) 2019–2021

Kaupunginkansliassa siirrytään työympäristökehittämisen hankkeen toteuttamisvaiheeseen. Tavoitteena on, että kanslian tilaratkaisut palvelisivat kaupunkistrategian toteuttamista ja kanslian uutta organisoitumista sekä uudenlaisia yhteistyön muotoja.

- Digitalisaatio ja tietotekniikka palvelutuotannon ja prosessien kehittämisessä

Digitalisaatio on sekä teknologinen muutosvoima että väline kaupungin toiminnan kokonaisvaltaiseen kehittämiseen ja uudistamiseen. Digitalisaation tavoitteena on aikaansaada älykäs ja uudistuva kaupunki ja taata sujuva arki kaupunkilaisille. Kaupunginkanslia ohjaa digitalisaation hyödyntämistä ja digitaalisten palvelujen kehittämistä.

Digitalisaation hyödyntämisen lähtökohtana on asukkaiden, yritysten ja muiden toimijoiden tarpeet ja tietoturvallisia palveluja kehitetään käyttäjälähtöisen kehittämisen periaatteita hyödyntäen. Kaupunki pyrkii aktiivisesti ehkäisemään digitaalista syrjäytymistä eri keinoin.

Tavoitteena on uudistaa merkittävästi kaupungin palveluja ja niiden tuottamiseen tarvittavia toiminnallisia prosesseja hyödyntäen digitalisaation tarjoamia keinoja mm. automaatiota, tekoälyä ja robotiikkaa. Näillä toimilla tuetaan toimialojen tuottavuuskehitystä. Palvelut tuotetaan lähtökohtaisesti digitaalisina aina kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Kaupunkistrategian digitalisaatiota koskevien tavoitteiden toimeenpanon valmisteluun ja toteutukseen on varauduttu.

Digitaalisia palveluita kehitetään siten, että asiakas löytää Helsingin palvelut helposti. Asiakkaan palvelut rakennetaan helppokäyttöisiksi ja eri päätelaitteilla toimiviksi, ajasta ja paikasta riippumatta. Digitaalisten palvelujen kokeileva kehittäminen tuodaan osaksi normaalia kehittämistoimintaa. Digitalisaatiokehitystä tuetaan avaamalla dataa ja rakentamalla avoimia rajapintoja. Tietosuojaan vaatimukset otetaan huomioon palvelujen kehittämisessä.

Keskitetyn tietotekniikan määräraha on tarkoitettu koko kaupungin hallintoa koskeviin tietotekniikkapalveluihin ja -hankkeisiin. Se sisältää myös kaupunkiyhteisten järjestelmien kehittämiseen ja ylläpitämiseen osallistuvan kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston tietohallintohenkilöstön henkilöstömenot. Tietohallintohenkilöstön osaamisen kehittämiseen panostetaan.

Keskeisiä toimialoille tuotettavia kaupunkiyhteisiä palveluja ovat tietoliikennepalvelut, työasemaympäristön hallintapalvelut, puhe- ja viestintäpalvelut ja kaupunginkanslian kaupunkiyhteiseen käyttöön hankkimat alusta- ja sovelluspalvelut. Lisäksi määräraha on varauduttu kaupunkiyhteiseen infrastruktuuri- ja järjestelmäkehitykseen mm. seuraavilla alueilla: talousjärjestelmät ja –raportointi, HR-järjestelmät, viestintä- ja osallisuusjärjestelmät, tietoliikenneverkon kehittäminen, Ahjon jatkokehittäminen, Hel-keskus palvelujen jatkokehittäminen, toimipiste- ja palvelurekisteri, avoin ohjelmistokehitys ja digitaalisen kaupunkimallin (3D) jatkokehittäminen. Kokonaisarkkitehtuurin ja prosessien kuvaamiseen tarkoitettua työvälineen käyttöä laajennetaan tukemaan palvelujen kehittämistä.

- Sitovat toiminnan tavoitteet

Kaupunginkanslialle sitovat tavoitteet kaupunkistrategian toteuttamisessa ovat kanslian digikartan toteuttaminen ja digitalisaation mahdollisuuksien parempi hyödyntäminen, alustana toimiminen innovaatio toiminnalle ja uudelle liiketoiminnalle sekä vakaan talouden ja kestävä kasvun turvaaminen.

- Tuottavuuden kehittymistä kuvaavat tunnusluvut, mm. yksikkökustannukset

- Suoritteet ja tunnusluvut (toiminnan laajuutta ja tavoitteita kuvaavia suoritteita, tuntimääriä, määräaikoja)

- Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2017–2021

Kaupunginkanslian työympäristökehittämisen hankkeessa toteutettiin vuonna 2018 keskustakorttelien työtilojen tilankäyttöastemittaukset. Tulosten mukaan kaupungintalokortteleissa tehdään pääsääntöisesti työtä itsenäisesti omalla työpisteellä (kaksi kolmasosaa havainnoista) tai yhteistyötä kokoustiloissa (kolmannes havainnoista). Mittauksessa mukana olleiden työpisteiden keskimääräinen päivittäisen huipun käyttöaste oli 54 prosenttia. Työpisteitä oli mittauksessa mukana yhteensä 424. Osastojen omien kokoustilojen käyttöaste sen sijaan jää alhaiseksi, vain noin 1,2 prosentista 14,6 prosenttiin. Lisäksi toteutettiin henkilöstön työympäristökysely. Työympäristökehittämisen hankkeen analysointivaiheen jälkeen suunnitellaan toimintojen sijoittuminen sekä toteutetaan tarvittavat tilajärjestelyt ja muutot vuoden 2019 keväällä.